Norges vassdrags- og energidirektorat

NVEs konsesjonsbehandling av småkraftverk

Fylkesvise planer

Øystein Grundt

Soria Moria og småkraft

- Eksisterende vannkraftstruktur må utnyttes bedre, og bruken av små-, mini- og mikrokraftverk må økes, uten å komme i konflikt med naturverninteresser.

- Fylkeskommunene, i samarbeid med berørte fagetater, skal utarbeide fylkesvise planer for bygging av småkraftverk, som sikrer at ikke naturmangfold, friluftsliv eller store landskapsverdier går tapt.

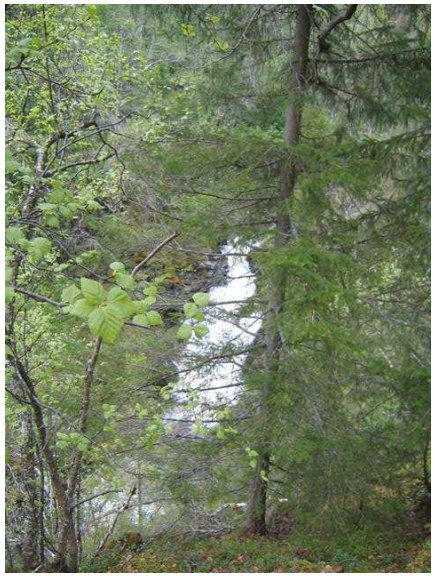
Erfaringer så langt

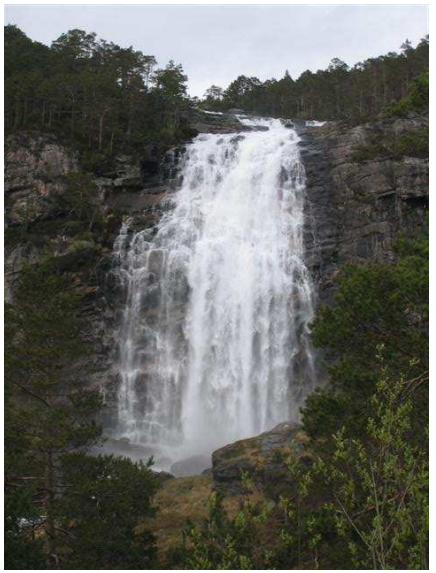
- Mange gode prosjekter, men også mange med vesentlige konflikter
- Mange tiltakshavere søker om maks-løsninger og regner med at NVE setter begrensningene
- Kommuner og fylkeskommuner er stort sett positive
  - Legger betydelig vekt på lokal næringsutvikling
- Mange enkeltsaker (250 søknader, 2,7 TWh, til behandling)
- NVE ser et klart behov for sentrale føringer for hvordan miljøinteressene skal håndteres, jf retningslinjer for fylkesplaner
- Småkraft – små arealinngrep – virkninger avhengig av detaljutforming

Landskap

- Viktige landskapselementer – Fosser - Fjordlandskap
- Unngå prosjekter som tørrlegger viktige landskapselementer
- Må sees i sammenheng med
  - Friluftsliv
  - kulturlandskap

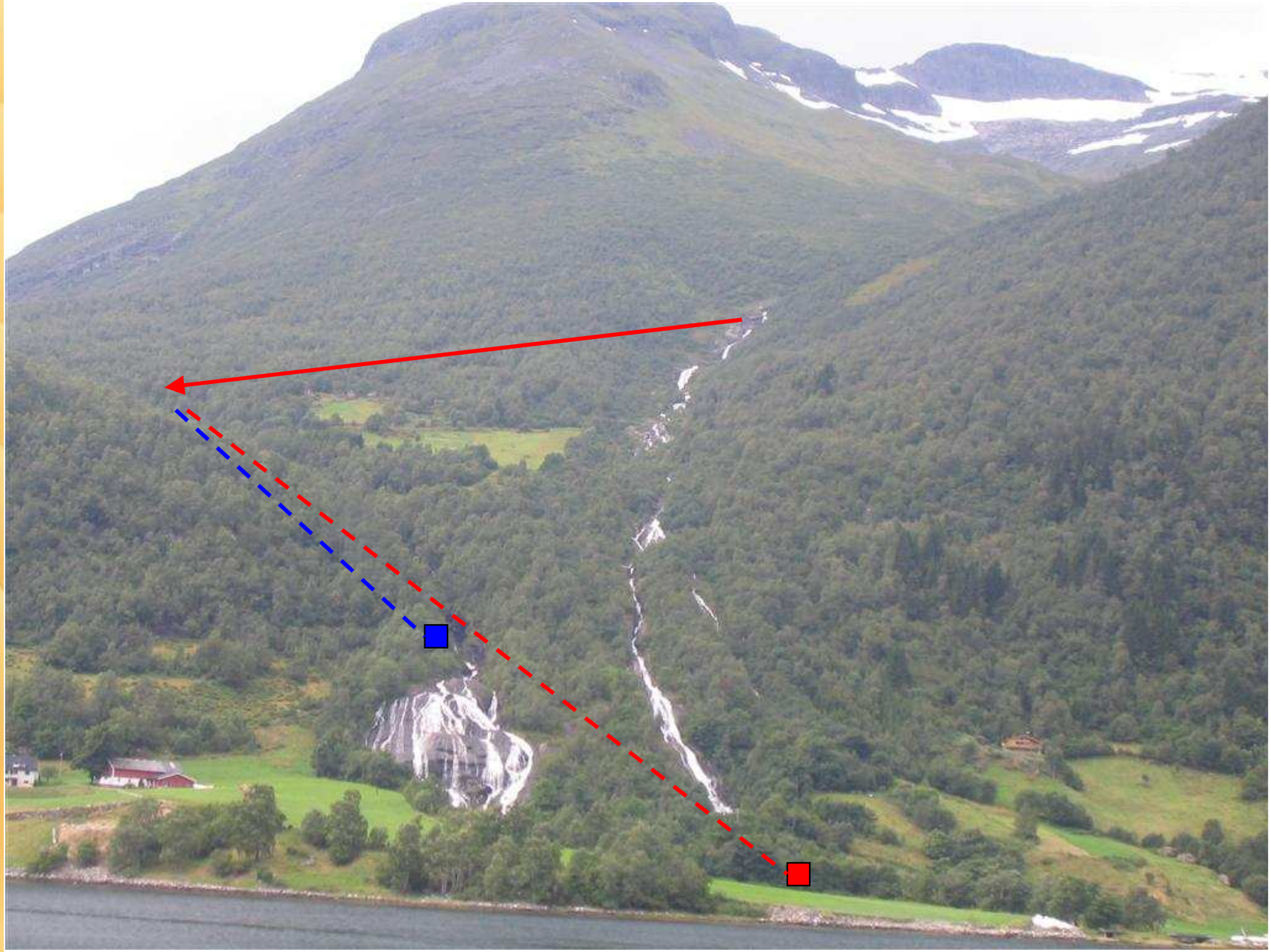

15.11.2006

15.11.2006

Biologisk mangfold

- **Rødlistearter**
  Vanligste konflikt:
  - **lav og moser som krever høy fuktighet**

- **Ofte små virkninger for fisk**
  - **Kan være konflikt med anadrom fisk**
  - **Særlige hensyn i nasjonale laksevassdrag**
  - **Unngå start/stopp-kjøring**

Inngrep i høyfjellet

- Lite løsmasser
- Små muligheter for avbøtende tiltak
  - Revegetering
  - Skjule inngrep
- Bør unngå:
  - Store inntaks-konstruksjoner
  - Rørgater - nedsprengt eller i dagen
- Vurder alternativer
  - Flytt inntak
  - boring

Kraftverk i verna vassdrag

- Utgangspunkt: verna mot kraftutbygging!
- Skal ikke berører verneinteressene
  - jf vannressursloven
- Mini/mikro vil bare unntaksvis bli akseptert
- Uaktuelt der urørthet er verneverdi
- Ellers må det legges vekt på avbøtende tiltak
  - Stor restvannføring
  - Små inngrep

Fylkesvise planer for småkraftverk- forslag til retningslinjer

- Oppdrag fra OED gitt 12/5-2006
- Hensikt med fylkesvise planer og retningslinjer:
  - Styrke grunnlaget for en helhetlig vurdering av konsesjonssøknader for småkraftverk
  - Viktig grunnlag for totalvurderingen som gjøres for det enkelte prosjekt
  - Øke forutsigbarheten i konsesjonsbehandlingen
- Det sentrale verktøyet for avveiningene av miljø- og brukerinteresser i vassdrag: = Konsesjonsbehandlingen

Hovedelementer i forslaget

- Planene tar utgangspunkt i verdivurdering av områder og dermed mulig konflikt i forhold enkeltprosjekter
- De ulike temaene vurderes etter tre verdiklasser
  stor verdi – middels – liten
  - basert på eksisterende kunnskap og metodikk så langt mulig
- Det foretas ikke en vurdering av enkeltprosjekter
  - Virkningene er svært avhengige av detaljutforming
  - Utføres under konsesjonsbehandlingen
- Planområdets verdi gir føringer for prosjektutforming og senere konsesjonsbehandling

Form og innhold på rammene/retningslinjene

- Hvilke verdier/konflikter skal inngå?
  - Landskap
  - Biologisk mangfold
  - Inngrepsfrie områder
  - Inngrep i sårbart høyfjell
  - Viktige kulturminner
  - Virkninger for fisk
  - Viktige friluftsliv områder
  - Reindrift
  - Andre forhold

Behandling av temaene

- Disposisjon for hvert tema
  - Litt generelt om tema
  - Aktuelle problemstillinger i fht småkraftverk
  - Metodisk tilnærming til planprosess
  - Retningslinjer for enkeltsaksbehandling
- Aktuelle tema for det enkelte fylke vil kunne variere. Tema velges lokalt (Kommune, FM, FK)

Andre forhold

- Samordning med vanndirektivet
- Samlet plan og ressursutnyttelse
- Verneområder
- Koordinering mot andre planer
- Sumvirkninger
- Gis omtale i planen, men egner seg ikke for verdisetting og kartfesting

Sumvirkninger

- Mange prosjekter i et område kan medføre uheldige sumvirkninger, f eks et fjordlandskap
- Det finnes ikke etablert metodikk for å vurdere sumvirkninger
- Vi foreslår en skjønnsmessig omtale og vurdering av mulige sumvirkninger i planene.
- Den tematiske vurderingen av planområdene gir styrket mulighet for å vurdere sumvirkninger
- Anbefaler samordnet behandling av søknader i utsatte områder. Aktuelt å stille særlige utredningskrav

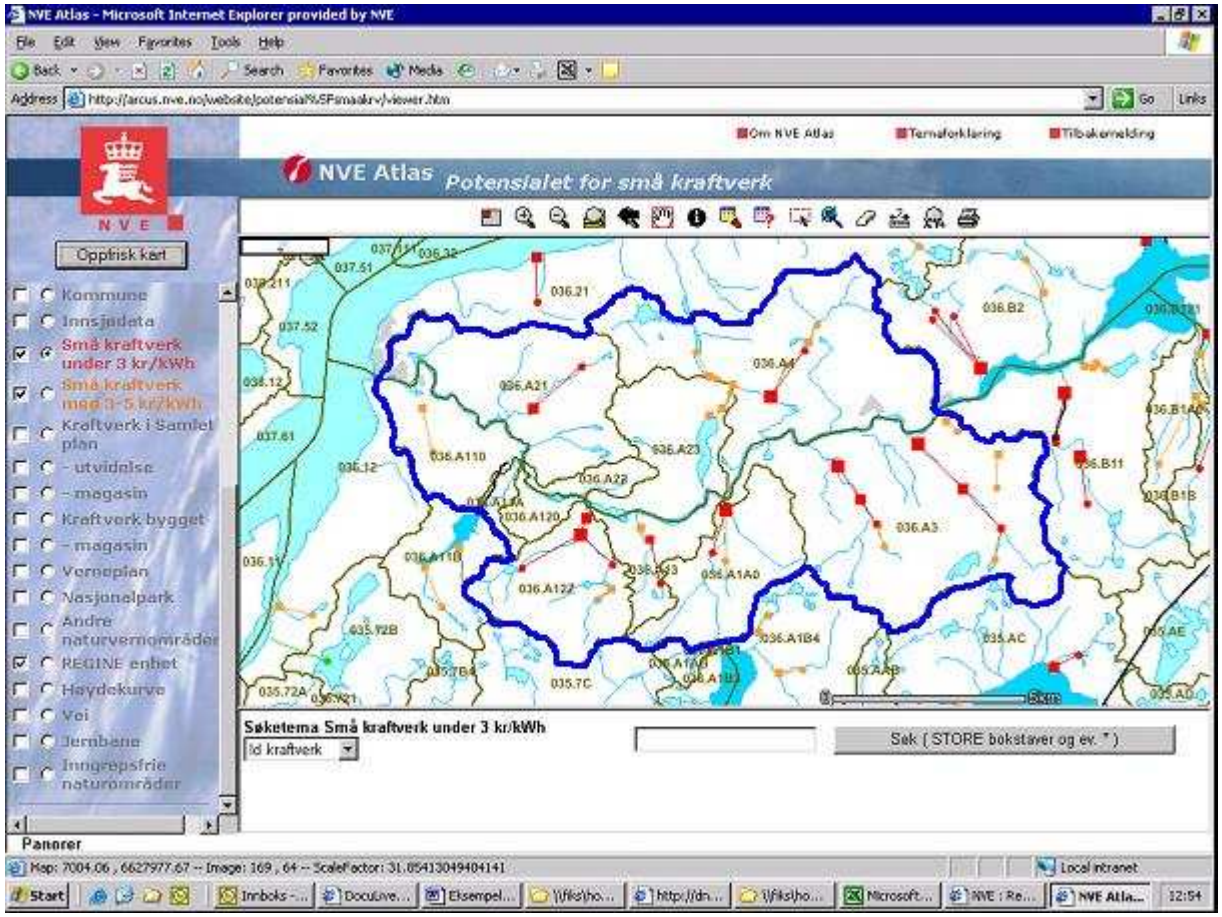
Metodiske spørsmål

- **Identifikasjon av planområder**
  - **To tilnærmingsmåter**
    - **Utgangspunkt i ressurskartlegging. Planområder velges ut i fra områder med mange potensielle prosjekter. Områdene vurderes i fht til nevnte tema.**
    - **Lokalisere verdifulle områder i fylkene ifht nevnte tema. Sammenholde med NVEs ressurskartlegging – synliggjør områder med potensial for konflikt.**
- **Verdivurderingen av enkelttema baseres på foreliggende informasjon og etablert metodikk**
- **Høy verdi – indikerer konfliktpotensial - undersøkelsesbehov**
- **Planer utarbeides kun for områder med konfliktpotensial**
- **Planområdene foreslås avgrenset til nedbørfelt, jf vanndirektivet**

Presentasjon

- **Resultat**
  - **Plankart/tabell som viser verdi for et gitt område og dermed potensial for konflikt med de ulike tema. Tekstdel med vurdering og føringer**
  - **Et kart for hvert fylke med planområder inntegnet**
    - **Tabell koblet til planområdet - potensielle konflikttema fremkommer tydelig i tabellform**
    - **Unngår en vanskelig aggregering**
  - **Nytte av plankart/tabell**
    - **Utgangspunkt for tilpassing av prosjekter**
    - **Grunnlag for spissing av undersøkelser**
    - **Føringer gitt for det enkelte tema vil medføre forutsigbarhet for utbyggere**
    - **Grunnlag for behandling av enkeltsaker**

Kartpresentasjon – planområde

15.11.2006

Eksempel på vurdering av et planområde

PLANOMRÅDE P1					
Tema	**Vurderingskriterier for det aktuelle planområdet**	**Stor**	**Middels**	**Liten**	**Datagrunnlag** 1-Godt 2-Middels 3-Mangelfullt
Landskap.	Spesielt verdifulle og sårbare landskapstyper.		X		2
Biologisk mangfold.	Forekomst av rødlistearter/truete naturtyper og arter.		X		3
Inngrepsfrie områder (INON).	Forekomst av inngrepsfrie naturområder.			X	1
Inngrep i sårbart høyfjell.	Forekomst av sårbare høyfjellsområder (jfr. INON).			X	1
Viktige kulturminner/ kulturlandskap.	Forekomst av viktige og sårbare kulturlandskap og kulturminneområder.		X		2

Hva skjer fram til planene foreligger?

- NVE vil legge på vent prosjekter der FK og eller kommunen mener det er et planbehov, gitt at det er foretatt en konkret vurdering av området og det er satt i gang planarbeid.
- Før planer foreligger – behandling som i dag, men med bruk av retningslinjer. Planene vil bli vektlagt etter hvert som de etableres.
- Søker samtidig høring av prosjekter i samme område – kan medføre at prosjekter legges på vent

Prosessen

- OED, i samråd med MD, ba NVE lage forslag til faglige retningslinjer for utarbeidelse av fylkesvise planer
- Forslaget laget i samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning. Riksantikvaren, Reindriftsforvaltningen og Hordaland Fylkeskommune ga også faglige innspill
- Forslaget til retningslinjer er sendt på høring
- Høringsdokumenter på www.oed.dep.no.
- Frist: 10. november 2006